

Forhør. „Fri for Baand og Tvang“, som der staar, træder han frem og skal eksamineres om, hvorvidt han har lavet Ilds-paasættelse eller Overfald eller dit eller dat, og han kalder en Defensor til, og Defensor faar ogsaa Lov til at være i Lokalet, hvad han ikke faar Lov til nu. En Defensor kan være af to Slags, ja maaske af flere Slags, men jeg vil nu nævne to Yderligheder, enten en Mand, som er ganske ligegyldig for Sagen, og som blot tænker paa at faa sin Tid betalt, og som paa Forhaand tænker, at enhver Mand, der kommer op for denne Dommer, er en Forbryder, og ham vil jeg ikke gøre meget for. Han sidder altsaa og tier stille og siger Ja og Amen til det hele, og saa gaar det ganske, som det gik før. Eller han er en uafhængig Mand, en Mand, der vil det rette for det rettes Skyld, og som ved enhver Lejlighed søger at faa Sandheden frem, ogsaa blander han sig i Forhøret. Men hvis han blander sig i Forhøret, bliver han Dommerens Modpart, og saa bliver Delinkventen ogsaa Dommerens Modpart. Saa længe hverken Aktor eller Defensor er til Stede i Forhørene, vil Dommeren sidde der som Retfærdighedens Repræsentant — det bør han da gøre, hvis han er den rette Mand paa det rette Sted — og veje pro et contra. Men kommer Defensor ind med sin Mandant og vil tage sig af Sagen, saa tænker Dommeren som saa: Her komme I to, og her staar jeg overfor en jævnbyrdig Modstander, men det skal nok lykkes mig at slaa Sagføreren af Marken og faa den Mand til at tilstaa og faa ham overbevist om Brøden. Saa have vi det, vi nødigst af alt skulde have, saa have vi Dommeren igen som Part i den Sag, han skal paa-kende, ganske som han er nu, ganske som vi kende ham fra Ildebrandskommissionen. Naar han i 17 Maaneder har herset med Arrestanten, og denne ikke vil tilstaa, saa undersøger han hele hans Liv, og saa faar man at vide, at han en Gang var gaaet forbi en Bunke Vrag ovre ved Vestkysten og saa havde pillet ved et Brændestykke; han havde ladet det ligge, da han havde taget det ud, men saa kom der vel nogen, og saa ender det med, at han bliver dømt til Vand og Brød i nogle Dage for Forsøg paa Tyveri af Vragstumpen. Der bliver paa den Maade et fjendtligt Forhold mellem Delinkventen og Dommeren, thi Dommeren er ogsaa Menneske, og hvis Dommeren og Sagføreren ere Modstandere, vil Dommeren ikke tage Sagføreren Parti, men paa Forhaand erklære sig mod Delinkventen, og det er saa sikkert, ikke som

to og to er fire, men som, at vi Mennesker ere skrøbelige, og at Dommeren gerne vil have Resultater ud af sine Sager. Vi maa ogsaa huske paa, at en Sagfører f. Eks. i en lille Købstadsjurisdiktion, som til Stadhed vil sætte sig det som Opgave at rive Arrestanterne, de formodede Delinkventer, ud af Dommerens Arme til Friheden, og som derved Gang efter Gang blotter Undersøgelsesdommerens Fejltagelser, vil staa paa Krigsfod med Dommeren. Det er saa sikkert, som noget kan være. Vi Mennesker holde mere af dem, der elske os og ere gode ved os og gøre vore Gerninger og anerkende os, end af dem, der Gang efter Gang sætte os til Vægs. Det er ogsaa noget, den højtærede Justitsminister skal lære, det finder ogsaa Sted her i Salen; her holder man ogsaa mere af, naar nogen staar op og takker den højtærede Minister for hans gode Til-sagn, end naar de, somme Tider med Rette, somme Tider med Urette, rive Haaret af Hovederne paa de ansvarlige Ministre.

En Retsplejereform paa det kriminelle Omraade uden Anklageprincippet gaar jeg aldrig med til; det har jeg lovet mig selv. Jeg tror ikke paa den, jeg tror, at det vil blive ikke blot saa galt, som det er nu, men jeg tror paa, at Defensoratets Udvildelse mægtigt vil svække Delinkventens Stilling overfor Dommeren, thi den vil omtrent nøde ham til at tage Parti. Lad os derimod tænke os, at han ikke gør det, lad os tænke os Dommeren som en ren Engel i Menneskeskikkelse, det vil næsten blive umuligt for ham, naar Defensor og Delinkvent faa Lov at tale sammen om Tingene og lægge deres Hoveder i Blød, denne Dommer vil ikke faa mange Resultater om Maaneden, han vil sidde som en ganske uduelig Forhørsdommer, der aldrig er i Stand til at faa noget som helst oplyst. Hvis vi derimod have det saaledes, at Anklageren kommer trækkende med Arrestanten og anklager ham for det og det, og mod ham møder Defensor for at frembringe Undskyldninger, frembringe de Omstændigheder, der svække de afgivne Vidnesbyrd, og søge Oplysninger paa sin Maade, saa sidder Dommeren, hvor en Dommer skal sidde, han skal dømme mellem 2 Parter og maa ikke selv være Part i Sagen. Siden jeg taler om Parter i en Sag, saa vil jeg sige, at det ser grimt ud, at det somme Tider sker i Landjurisdiktion, at Herredsfuldmægtigen beklæder Embedet, hvor han selv er Sagfører for den ene Part, ikke derved, at han møder i Retten for ham, men derved, at han